

מאורות אל העבר

ה כסלו שצב | 30/11/1631

דיוקנו של המהרשא - Internet Archive
(ויקפדיה נחלת הכלל) identifier

“דלתי לאורח אפתחנו” (פטירת המהרש"א)

פירושו לתלמוד הבבלי, הן על חלק ההלכות והן על האגדות, הפכו לנכסי צאן ברזל של לומדי התורה, והם נלמדו בכל הישיבות מפולין וליטא ועד צפון אפריקה. עד היום אין כמעט מי שלומד את פירוש “התוספות” על הגמרא ולא נעזר בחידושו ובהסבריו של המהרש"א. פירושו לאגדות חז"ל גדושים ברעיונות ובתובנות בענייני מוסר ואמונה. את שם משפחתו, אידל'ס, קרא על שם חותנתו אידל, שתמכה בו בעת לימודיו ובשעה שהקים את ישיבתו. רבי שמואל אליעזר הלוי אידל'ס (המהרש"א) נולד בפולין, ושימש כרב בערים ובעיירות שונות. בשנותיו האחרונות פעל בעיר אוסטרוה שבאוקראינה. בית הכנסת שהקים שם קרוי על שמו, והוא שופץ בחודשים האחרונים והוכשר כמקום תפילה למבקרים במקום. נודע במעשי החסד שלו, ועל דלת ביתו חקק את הפסוק “דלתי לאורח אפתחנו”. היה מראשי ההנהגה היהודית בפולין, ופעל לקביעת התקנה ולפיה אין לקנות משרות רבנות בכסף. התנגד לפלפולים לשם פלפול בלימוד, ודרש ללמוד בצורה ישרה ובהירה ולא ב“פלפול של הבל המטריד את האדם מן האמת ומרחיקו מהתכלית המבוקש”. נפטר בה' בכסלו ה'שצ"ב (30.11.1631).